

RAAP-NOTITIE 3134

Plangebied Lieving 64a te Beilen

Gemeente Midden-Drenthe

**Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: Eelerwoude Noord

Titel: Plangebied Lieveing 64a te Beilen, gemeente Midden-Drenthe; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: april 2009

Auteurs: *T.N. Krol MA & drs. J.L. van Beek*

Projectcode: MDLI

Bestandsnaam: NO3134_MDLI.doc

Projectleider: drs. J.L. van Beek

Projectmedewerkers: J. Pruim & T.M. Perger

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 34694

Autorisatie: dr. G. Aalbersberg

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwendeldseweg 5b

telefoon: 0294-491 500

1382 LV Weesp

telefax: 0294-491 519

Postbus 5069

E-mail: raap@raap.nl

1380 GB Weesp

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2009

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: Eelerwoude Noord
- *aanleiding onderzoek*: geplande nieuwbouw
- *datum uitvoering veldwerk*: 23-04-2009

Locatiegegevens

- *plangebied*: Lieving 64a te Beilen
- *plaats*: Beilen
- *gemeente*: Midden-Drenthe
- *provincie*: Drenthe
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 17B
- *plangebied in gebruik als*: braakliggend terrein (perceel van de voormalige bebouwing) en landbouwgrond (zie figuur 1).
- *oppervlakte plangebied*: ca. 1,8 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 233.369 / 541.056

Onderzoeksvragen

Wat is de mate van verstoring van de bodemopbouw in het plangebied en zijn daarin aanwijzingen aanwezig voor archeologische resten? Zijn er aanwijzingen voor grotere archeologische nederzettingen?

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtsnoer. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting*: volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW; <http://www.archis.nl>) geldt voor het plangebied een middelhoge tot hoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Volgens de richtlijnen van de Provincie Drenthe moet in gebieden met een middelhoge trefkans in eerste instantie een verkennend booronderzoek (archeologisch boor-

onderzoek met een boordichtheid van 6 boringen per ha en een minimum van 6 boringen per plan) worden uitgevoerd. Dit verkennende onderzoek dient om een betrouwbare indruk van de gaafheid van de bodem te geven. Waar de bodem intact is, moet daarna vervolgonderzoek plaatsvinden. Dit karterende onderzoek dient te bestaan uit booronderzoek met megaboringen (Edelmanboor met een diameter van 15 cm) in een boordichtheid van 20 boringen per hectare. De relevante, met de megaboer opgeboorde lagen moeten worden gezeefd over een zeef met een maaswijdte van maximaal 4 mm.

- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem):*
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): geen

Historische gegevens

- *historische kaarten:* op de meeste historische kaarten (Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990; Versfelt & Schroor, 2001; Versfelt & Schroor, 2005; Robas Producties, 1989) is de naam Lieving terug te vinden als 'Lievinge' en is op de plaats van de huidige weg die direct langs het plangebied loopt een weg aangegeven. Op deze kaarten is echter nog geen sprake van verkaveling of bebouwing in het plangebied. Op de oudste kaarten ontbreekt ook de naam 'Lievinge' (Versfelt, 2003). Op de atlas uit 1955-1965 en latere kaarten en luchtfoto's (Kuiper, 2006; Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1992; Kuiper, 2005) is bebouwing aangegeven in het noordelijke deel van het plangebied en is een strook in het zuiden en oosten van het plangebied in gebruik als landbouwgrond.

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart:* in het plangebied is sprake van een associatie van veldpodzolgronden (Stiboka, 1978: code Hn23) en keileemgronden (code KX).

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen:* min of meer gelijkmatig verdeeld over het plangebied (zie figuur 1).
- *gebruikt boormateriaal:* gutsboor met een diameter van 2 cm
- *totaal aantal boringen:* 12
- *minimaal geboorde diepte:* 0,50 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte:* 1,15 m -Mv
- *boorbeschrijvingen:* lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met:* meetlinten

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagoppeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch)*: de toplaag in het plangebied bestaat in de meeste boringen uit een bouwvoor (donkerbruin tot donkergrijs, zwak siltig, matig fijn, matig humeus zand) met een dikte van 0,20 tot 0,40 m. In de boringen 2 en 7 is in plaats van een bouwvoor sprake van een laag opgebracht zand (bruingeel tot geel, zwak siltig, matig fijn zand, soms met zandbrokken). In boring 2 wordt deze opgebrachte laag gevolgd door een verstoorde laag (bruin, zwak siltig, matig fijn, matig humeus zand, met plantenresten) van 0,10 m. In boring 1 is de toplaag verstoord tot 0,95 m -Mv (donkerbruin, zwak siltig, matig humeus zand, met keileembrokken). Onder de bouwvoor of onder de opgebrachte of verstoorde laag volgt in alle boringen dekzand (lichtbruin tot donkergeel of geel, zwak siltig, matig fijn tot zeer fijn zand). Onder het pakket dekzand is in 5 boringen nog keileem (lichtgroengrijs, sterk zandig, zwak grindige leem, vaak met enige ijzervlekken) aangetroffen (boringen 4, 9, 10, 11 en 12). De keileem bevindt zich op 0,20 tot 0,50 m -Mv. In de top van het zand is geen podzolbodem aangetroffen.
- *archeologische indicatoren in boringen*: geen

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodem in het plangebied bestaat uit een bouwvoor/opgebrachte of verstoorde laag met hieronder dekzand. Onder dit dekzand is in ongeveer de helft van de boringen keileem aangetroffen. In de top van het zand is geen podzolbodem aangetroffen. Er zijn geen archeologische indicatoren waargenomen.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. De voorziene bodemingrepen kunnen, vanuit archeologisch oogpunt, zonder bezwaar worden uitgevoerd.

Wanneer bij uitvoering toch grondsporen en/of vondsten worden aangetroffen, dan moet hiervan direct melding worden gemaakt bij de provinciaal archeoloog van Drenthe.

- *contactpersoon overheid*: dr. W.A.B. van der Sanden, provinciaal archeoloog Drenthe / Drents Plateau, Stationsstraat 11, 9401 KV Assen; tel. 0592-305932, mobiel 06-22662601; email w.sanden@drentsplateau.nl
- *contactpersoon RAAP*: T.N. Krol MA (tel. 0512-589140).

Literatuur

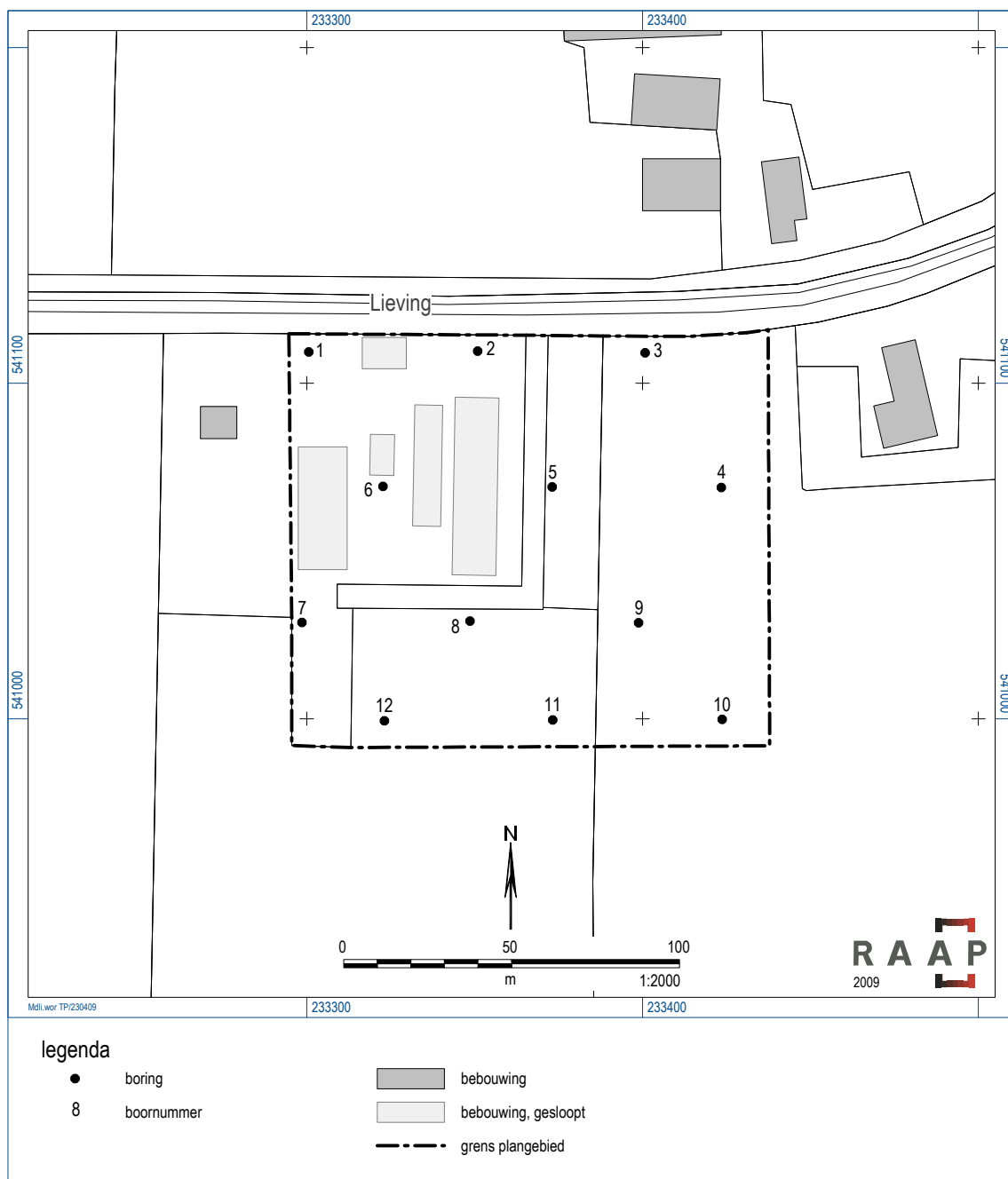
- Kuiper, M.**, 2005. *Luchtfoto-Atlas Drenthe. Loodrechtluchtfoto's provincie Drenthe schaal 1:14.000*. Uitgeverij 12 provinciën, Landsmeer.
- Kuiper, M.**, 2006. *Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965*. Uitgeverij 12 provinciën, Landsmeer.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Robas Producties**, 1989. *Historische Atlas Drenthe; Chromotopografische Kaart des Rijks, schaal 1:25.000*. Uitgeverij Robas Producties, Den Ijp.
- Stiboka**, 1978. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000; Bladen 17 West en Oost, Emmen*. Stiboka, Wageningen.
- Versfelt, H.J.**, 2003. *De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland*. Heveskes Uitgevers, Groningen.
- Versfelt, H.J.**, 2004. *Kaarten van Drenthe 1500-1900*. Heveskes Uitgevers, Groningen/Veendam.
- Versfelt, H.J. & M. Schroor**, 2001. *De Franse kaarten van Drenthe en de noordelijke kust, 1811-1813*. Heveskes Uitgevers, Groningen.
- Versfelt, H.J. & M. Schroor**, 2005. *De atlas van Huguenin. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland 1819-1829*. Heveskes Uitgevers, Groningen/Veendam.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000; Deel 2: Noord Nederland 1851-1855*. Wolters-Noordhoff, Atlasproducties Groningen.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1992. *Grote Provincie Atlas Drenthe, schaal 1:25.000*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

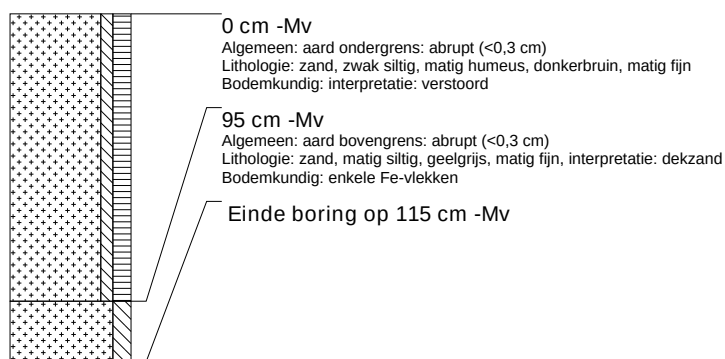
Archeologische perioden		Datering (gekalibreerd)
Nieuwe tijd		
Middeleeuwen	Laat	1500
	Vroeg	1050
Romeinse tijd	Laat	450
	Midden	270
	Vroeg	70 na Chr.
IJzertijd	Laat	12 voor Chr.
	Midden	250
	Vroeg	500
Bronstijd	Laat	800
	Midden	1100
	Vroeg	1800
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2000
	Midden	2850
	Vroeg	4200
Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	4900 / 5300
	Midden	6450
	Vroeg	8640
Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	9700
	Midden	35.000
	Vroeg	300.000

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

boring: MDLI-1

beschrijver: TK/JEP, datum: 22-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDLI-2

beschrijver: TK/JEP, datum: 22-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

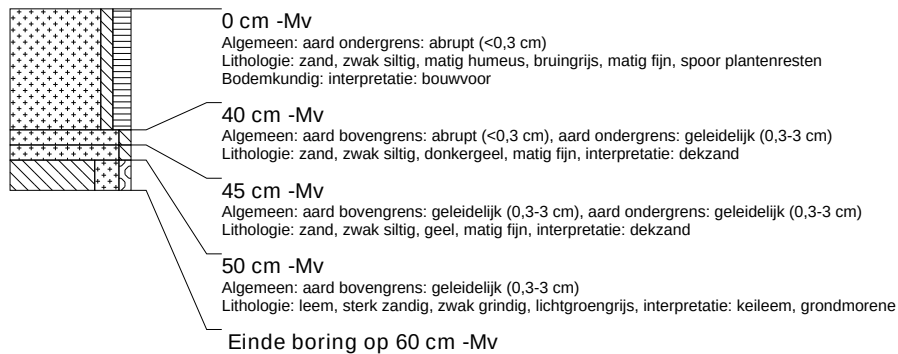
boring: MDLI-3

beschrijver: TK/JEP, datum: 22-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDLI-4

beschrijver: TK/JEP, datum: 22-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDLI-5

beschrijver: TK/JEP, datum: 22-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

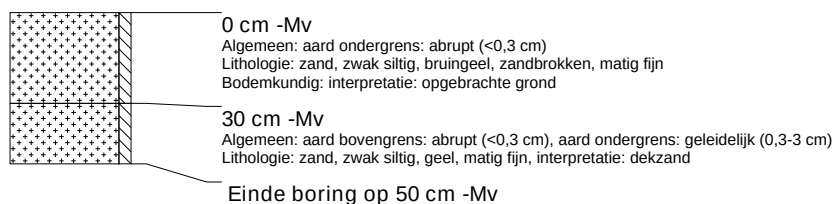
boring: MDLI-6

beschrijver: TK/JEP, datum: 22-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDLI-7

beschrijver: TK/JEP, datum: 24-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: akker, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDLI-8

beschrijver: TK/JEP, datum: 24-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: akker, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDLI-9

beschrijver: TK/JEP, datum: 24-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDLI-10

beschrijver: TK/JEP, datum: 24-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDLI-11

beschrijver: TK/JEP, datum: 24-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: akker, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDLI-12

beschrijver: TK/JEP, datum: 24-4-2009, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: akker, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: BEILEN, opdrachtgever: EELERWOUDE NOORD, uitvoerder: RAAP Noord

